

Swedish Chapter of International Society of Indoor Air Quality and Climate

Ansvarig utgivare: SWESIAQ:s styrelse. Redaktion: Anders Lundin och Gunnel Emenius. www.swesiaq.se
Alla läsare är välkomna att skriva i nyhetsbrevet. Skriv till nyhetsbrevet@swesiaq.se

Nyhetsbrev nr 18

2012-05-31

SWESIAQ:s höstmöte i Umeå 23 oktober

Tisdagen den 23 oktober arrangerar SWESIAQ höstmöte 2012 i Umeå och i samarbete med Komin.

SWESIAQ-/Komin-mötet kommer att avhandla lokala projekt, utredningar enligt SWESIAQ-modellen, aktuellt forskningsläge m.m. Vi återkommer med detaljerat program.

Mötet kommer att hållas på Sävargården som ligger inom Gammliaområdet centralt i Umeå. Gammlia är ett friluftsmuseum med en unik miljö med gamla byggnader från olika håll i Västerbotten.

Komin (presenterat i tidigare nyhetsbrev) är ett kompetenscentrum för kunskapsförmedling inom området inomhusmiljö och hälsa. Gå in på www.kominmiljo.eu där du kan läsa mer. Hemsidan har bl.a. en bra kalender om vad som händer inom innemiljöområdet.

Passa på att boka resa och hotell redan nu. Vi ses! I Umeå! 23 oktober 2012!

SWESIAQ:s styrelse

Marknadsföringsgruppen - Ny arbetsgrupp inom SWESIAQ

SWESIAQ har tillsatt en arbetsgrupp som arbetar med att göra föreningen mer känd. Ett av arbetsgruppens mål är att hitta strategier för att få fler medlemmar inom fastighetsägar-sektorn. Fastighetsägarna är viktiga eftersom de är ansvariga för innemiljön och oftast de som beställer innemiljöutredningar.

Utskick till hälsoskyddsinspektörer

Som ett första steg för att nå fastighetsägarna, men också för att nå fler hälsoskyddsinspektörer, kommer SWESIAQ att

göra ett epost-utskick till hälsoskyddsinspektörer vid landets alla kommuner. Syftet med utskicket är att få kontakt med inspektörer som vill fungera som kommunala kontaktpersoner. Hälsoskyddsinspektörerna har kontakt med många fastighetsägare inom kommunen. Miljö- och hälsoskyddskontoren ställer också krav på att fastighetsägare ska utföra innemiljöutredningar. Tillsammans kan de olika kontaktpersonerna bilda ett nätverk för att gemensamt öka kunskapen om inomhusmiljöproblematik och bra metoder vid innemiljöutredningar.

Är du kommunal hälsoskyddsinspektör och en passande kontaktperson för SWESIAQ?
Hör av dig till kommunkontakt@swesiaq.se.

Rebecca Thuleson, marknadsföringsgruppen

På gång i innemiljön

11 juni. Inomhusmiljö och energieffektivisering. Konferens i samarbete med SWESIAQ Liljeholmen, Stockholm

Vi presenterade konferensen i förra nyhetsbrevet. Den varvar expertföreläsningar och trender samt tar upp konkreta praktikfall och erfarenheter om hur det går att uppnå optimala energibesparingar och samtidigt en god inomhusmiljö. Även SWESIAQ:s metod för innemiljöutredningar kommer att presenteras.

Om du skyndar dig finns det fortfarande platser kvar. Som medlem i SWESIAQ erbjuds du 20 % rabatt på ordinarie konferenspris. För att få rabatt ska du uppge koden **SWESIAQ20**. På www.talentumevents.se/energi finns mer information och du kan även anmäla dig där.

Sisäilmapaja i Vasa 14-15 november

Sisäilma betyder inomhusluft och **paja** betyder ungefär verkstad, alltså **inomhusluftverkstad**. Finland är ju välkänt för sin inomhusmiljöforskning. Under två dagar kommer experter från Finland och Sverige att föreläsa inom området inomhusmiljö. Man håller till i finska Vasa som via Komin har samarbete med bl.a. Umeå universitet i inomhusmiljöfrågor.

Det kommer att bli föreläsningar om bl.a. kemiska föreningar i inomhusluften och överkänslighetssyndrom. Redovisning av erfarenheter av passivhus varvas med paneldiskussioner kring t ex 2-etylhexanol. Alla föreläsningar kommer att simultantolkas och seminariematerialet kommer att vara tillgängligt både på finska och svenska.

Att delta i inomhusluftverkstan **kostar ingenting!** Klicka [här](#) för att se inbjudan eller läs mer på www.kominmiljo.eu.

SWESIAQ DEBATT: Bakom fasaderna - Ansvar saknas för byggskandalen

Enstegstätade putsade fasader som saknar luftspalt har inneburit stora problem med fukt- och mögelskador och är exempel på en sk riskkonstruktion. Problemen med dessa fasader uppdagades redan våren 2007 och har sedan dess belysts i media och i rapporter från bl.a. SP (Sveriges Tekniska Forskningsinstitut). Trots detta används konstruktionen fortfarande. I SP:s rapport från 2009 uppskattar branschen att antalet byggnader med enstegstätade regelväggar är av storleksordningen 15.000 till 30.000 byggnader. Astma- och Allergiförbundet har tagit upp problemen i ett antal blogginlägg och har ställt frågor till bostadsminister Stefan Attefall om vad regeringen tänker göra åt saken. Tillsammans med Villaägarnas Riksförbund publicerades en debattartikel med förslag till lösningar i ett antal tidningar, bl.a. i Byggkontakt. Men ännu finns ingen lösning som hjälper de drabbade som ofta tvingas att driva långdragna rättsprocesser mot byggbolagen.

Om du vill läsa inläggen i Friskarelivbloggen, Astma- och Allergiförbundet, kan du gå in på hemsidan <http://frisk.awts.se> eller klicka direkt på dessa länkar: [Ta ansvar för mögel- och fukt-skandalen!](#) [Vad gör regeringen och byggbolagen åt](#)

[enstegstätade fasader?](#) [Enstegstätade fasader: En tickande bomb för fukt och mögel!](#) [Enstegstätade fasader: När fukten kommer in stannnar den kvar!](#)

Foto: Colourbox

Skriv gärna till bostadsminister Stefan Attefall och fråga vad regeringen tänker göra åt problemet! Klicka på länken och skriv vad du tycker: www.regeringen.se/pub/road/Classic/article/117/jsp/Render.jsp?a=152845&m=popup&l=sv

Marie-Louise Luther, ombudsman inomhusmiljö, Astma- och Allergiförbundet

Resestipendier för studenter

SWESIAQ:s styrelse har beslutat bevilja resebidrag till två studenter vid Karlstads universitet, Cecilia Boman och Huan Shu, för att kunna delta i konferensen "Gordon Research Conferences – Environmental Endocrine Disruptors" i West Dover, VT, USA. Vi gratulerar Huan och Cecilia och publicerar i förkortad form deras konferensbidrag. Om du vill läsa mer om deras forskning, klicka på [DBH-studien](#) eller på [Selma-studien](#).

Samband mellan PVC-golv i tidig barndom och autism 10 år senare

Vad som orsakar autism är oklart. Tidigare forskning har visat att olika kemikalier, bl.a. bly, polyklorerade difenyletrar (PCDE), kvicksilver och arsenik kan orsaka neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Foster och spädbarn är speciellt känsliga. Under den tiden utvecklas hjärnan och exponering för kemikalier kan då orsaka permanenta skador.

2000 skickades enkäter ut till föräldrarna till alla barn i åldern 1-5 år i Värmland. Vi har tidigare i studien Bostad-Barn-Hälsa sett samband mellan PVC-golv i hemmet hos 1-3-åriga barn och ökad risk för autismdiagnos fem år senare (PVC = polyvinylklorid). Vi har visat

att PVC-golv är en källa till ftalater som har hormonstörande egenskaper.

2010 gjordes en ny uppföljning av barnen som då var 11-15 år gamla. Resultaten bygger på data från 4936 barn, som svarat på enkäten både 2000 och 2010. Inläggning av data pågår fortfarande.

Vi fann att 51 barn (1 %) hade autismdiagnos, 100 barn (2 %) var diagnostiserade med Asperger Syndrom och 10 barn (0,2 %) hade Tourettes Syndrom.

I vår studie och i jämförelse med hem med trägolv, tycks PVC-golv, speciellt i föräldrarnas sovrum i tidig barndom (1-5 års ålder), öka risken för autismdiagnos 10 år senare. Inga sådana samband sågs för Asperger eller Tourettes syndrom. Sambandet var signifikant, även när vi justerade för kön, ålder, astma, rökning hos modern och ensamstående föräldrar.

Cecilia Boman, Karlstads universitet

PVC-golv i bostaden och astma hos unga barn vid en 10 års-uppföljning

Förekomsten av astma och allergier har ökat i västvärlden under de senaste decennierna. Samtidigt har kemikalieanvändningen ökat. Bl.a. användningen av ftalater som ofta används som mjukgörare i PVC-golv. Under senare år har flera vetenskapliga studier funnit samband mellan exponering för ftalater och allergiska symtom hos barn.

I den värmländska DBH-studien har vi i en uppföljningsstudie funnit ett samband mellan PVC-golv och att barnen utvecklade astma 5 år senare. I andra studier har vi sett att PVC-golv är en källa till ftalater i dammet inomhus och funnit samband mellan koncentrationen av

ftalater i inomhusdamm och förekomst av allergiska symtom hos barnen. Vi har också sett samband mellan förekomst av PVC-golv hemma och barnens upptag av ftalater i kroppen.

I den här studien har vi återkommit till samma barngrupp 10 år efter den första enkäten. Databearbetningen är inte helt klar men fortfarande tycks det som att risken för att utveckla astma efter 10 år ökar med antalet rum som hade PVC-golv när barnet var litet (1-5 år). Särskilt gäller detta de yngsta barnen.

Huan Shu, Karlstads universitet

Kalendarium

11 juni. Inomhusmiljö o energieffektivisering
Se text tidigare i nyhetsbrevet.

8-12 juli. Healthy Buildings “Bridging the gap between science and health”, Brisbane, Australien
ISIAQ:s stora konferens. Läs mer [här](#).

23 oktober. SWESIAQ/Komins höstmöte
Se text tidigare i nyhetsbrevet.

23 oktober. Västsvenska Arbetsmiljödagen i Alingsås. Tema: Hälsa och inomhusmiljö
Temadagen anordnas av Arbets- och miljömedicin i Göteborg. Under dagen kommer bl.a. SWESIAQ:s metod för inomhusmiljöutredningar att presenteras. Inbjudan kommer inom kort på Arbets- och miljömedicins hemsida där man även kan anmäla sig. [Länk till hemsidan](#).

Sisäilmapaja i Vasa 14-15 november
Se text tidigare i nyhetsbrevet.

21-22 november. Allergistämman i Göteborg
Boka in redan nu och läs mer [här](#).

Har du någon aktivitet som du vill göra reklam för? Skicka ett e-post-meddelande till nyhetsbrevet@swesiaq.se. Då kan vi lägga in informationen på SWESIAQ:s hemsida och/eller skriva om den i nyhetsbrevet.

På SWESIAQ:s hemsida www.swesiaq.se/web2/index.asp?text_subjectID=39 eller på KOMIN:s kalender www.kominmiljo.eu kan du se vad som är på gång just nu inom inomhusmiljöområdet..

Om du inte vill stå med som prenumerant på nyhetsbrevet: Skriv till nyhetsbrevet@swesiaq.se